

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗ (ΦΙΛ) ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

«ΩΣ ΠΡΑΞΗ ΒΑΘΙΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ»

Στην ελεύθερη, υπό την κηδεμονία των Άγγλων, Αλεξάνδρεια ο Τίμος Μαλάνος προλογίζει και επιμελείται τα *Καβαφικά* αντοσχόλια του Γ. Λεχωνίτη (1942) –άκρως ενδιαφέρον· και μάλλον καθ' υπαγόρευσιν– και εκδίδει τη *Μυθολογία* της καβαφικής πολιτείας (Προσδιορισμός των καβαφικών πηγών) [1943]: πρώιμη διερεύνηση των καταγωγών της θεματολογίας του ποιητή. Παράλληλα, επιμελείται την *Εκλογή* από το έργο του *K. Βάροναλη* και την *Εκλογή* από το έργο του *A. Παπαδιαμάντη*, συνοδεύοντας και τα δύο με εισαγωγικά σημειώματα (1944).

Ο Γιώργος Σεφέρης παρουσιάζει στην Αλεξάνδρεια την έκδοση του *Ημερολογίου καταστρώματος*, β', σε χειρόγραφη μορφή, στην πρώτη σελίδα της οποίας διαβάζομε:

Η πρώτη τούτη αποκλειστικά ιδιωτική έκδοση του *Ημερολογίου καταστρώματος* β' είναι φωτοτυπία χειρογράφων του Γιώργου Σεφέρη. Η αποτύπωση έγινε σε εβδομήντα πέντε, αντίτυπα αριθμημένα και υπογραφμένα από τον ίδιο το καλοκαίρι του 1944, με το σύστημα “οφσέτ” στα αλεξανδρινά λιθογραφεία του Δ. Βαφειάδη και Σ^{ας} “η άγκυρα”.

Μερικά ποιήματα συνοδεύονταν με πριμιτίφ σχέδια του ποιητή. Εκείνο όμως που θα αποκτήσει ενδιαφέρον ήταν ότι στην έκδοση αυτή προτασσόταν ως ‘motto’¹⁵⁵ η ακόλουθη φράση:

Φτάσαμε τέλος στα χρόνια που εφευρέθηκε η κατάργηση της τυπογραφίας...

Γ.Σ., 1941
(πρόλογος σ' ένα ατέλειωτο βιβλίο)

Το motto αυτό, που παραλήφθηκε σε όλες τις επόμενες τυπογραφικές εκδόσεις, έβαλε σε μπελάδες τους φιλόλογους για τη σημασία του. Πολύ αργότερα και σε καιρούς επίσης δύστηνους θα γίνει λόγος για τη διάσταση απόψεων επί του νοήματος της σιφυλλικής αυτής φράσης.

Το *Ημερολόγιο καταστρώματος*, β' στη χειρόγραφη ιδιωτική έκδοση της Αλεξάνδρειας παρέμενε άγνωστο ακόμη στην κατεχόμενη Ελλάδα.

155. Ή, όπως το πρότεινε ο Γ. Π. Σαββίδης, η ‘επιγραφή’, χωρίς δυστυχώς να επικρατήσει.

